

Брюксел, 29 май 2019 г.
(OR. en)

8574/19

Междуинституционално досие:
2018/0227(COD)

CODEC 951	CYBER 131
TELECOM 188	JAI 404
AUDIO 65	DIGIT 79
CULT 72	DATAPROTECT 125
EDUC 208	DAPIX 148
COMPET 346	FREMP 55
RECH 227	RELEX 390
IND 149	CADREFIN 208
MI 377	PE 204
ESPACE 40	

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Комитета на постоянните представители/Съвета

Относно: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г.
- Резултати от първото четене в Европейския парламент (Страсбург, 15—18 април 2019 г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Докладчикът г- жа Angelika MLINAR (ALDE, AT) представи доклад относно предложението за регламент от името на комисията по промишленост, изследвания и енергетика. Докладът съдържа едно изменение на предложението (изменение 206). Други изменения не бяха представени.

II. ГЛАСУВАНЕ

При гласуването на 17 април 2019 г. на пленарното заседание беше прието изменение 206 на предложението за регламент.

Така измененото предложение на Комисията представлява позицията на Парламента на първо четене, която се съдържа в неговата законодателна резолюция, приложена към настоящата бележка¹.

Частите от приложения текст, които не са подчертани в сиво, по същество съответстват, с малки разлики, на общото разбиране, постигнато на 13 февруари 2019 г. на последната тристранна среща по време на 8-ия парламентарен мандат (2014—2019 г.). Тези разлики трябва да бъдат коригирани, преди Съветът да приеме своята позиция, след като бъде постигнато съгласие по целия текст.

¹ Текстът на позицията на Парламента в законодателната резолюция съдържа обозначения на промените, внесени с измененията в предложението на Комисията. Допълненията към текста на Комисията са обозначени с *получер курсив*. Заличеният текст е обозначен със символа „■“.

Програма „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г. *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021 – 2027 г. (COM(2018)0434 – C8-0256/2018 – 2018/0227(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2018)0434),
 - като взе предвид член 294, параграф 2, член 172 и член 173, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C8-0256/2018),
 - като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 18 октомври 2018 ¹г.,
 - като взе предвид становището на Комитета на регионите от 5 декември 2018 г.²,
 - като взе предвид писмото на своя председател до председателите на комисиите от 25 януари 2019 г., в което се очертава подхода на Парламента към секторните програми, свързани с многогодишната финансова рамка (МФР) за периода след 2020 г.,
 - като взе предвид писмото на Съвета до председателя на Европейския парламент от 1 април 2019 г., в което се потвърждава общото разбиране, постигнато между съзаконодателите по време на преговорите,
 - като взе предвид член 59 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по промишленост, изследвания и енергетика и становището на комисията по култура и образование, както и становищата на комисията по бюджети, комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните, комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите, комисията по транспорт и туризъм, комисията по правни въпроси и комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (A8-0408/2018),
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене³;

¹ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 292.

² ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 272.

³ Тази позиция заменя измененията, приети на 13 декември 2018 г. (Приети текстове, P8_TA(2018)0521).

2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 17 април 2019 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2019/... на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 172 и член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

като имат предвид, че:

- (1) С настоящия регламент се определя финансов пакет за програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021 — 2027 г., който представлява основната референтна сума по смисъла на {позоваването да се актуализира в съответствие с новото междуинституционално споразумение: точка 17 от Междуинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни

¹ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 292.

² ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 272.

³ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. Текстът, подчертан в сиво, не е договорен в рамките на междуинституционалните преговори.

въпроси и доброто финансово управление¹} за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

(2) По отношение на тази програма се прилага Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета² (Финансовият регламент). В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, обществените поръчки, непрякото изпълнение, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.

(3) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета², Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета³, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁴ и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета⁵ финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с разпоредбите и процедурите, установени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета и в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща

¹ *Позоваването трябва да се актуализира:* ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1.

Споразумението е достъпно на адрес: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)&from=BG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013Q1220(01)&from=BG)

² ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1—22. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

³ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1—4. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

⁴ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2—5. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

⁵ ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1—71. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измами и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, оказват пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза, предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата (ЕСП) и гарантират, че всички трети страни, участващи в усвояването на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (4) В съответствие с *{позоваването да се актуализира по целесъобразност съгласно ново решение относно ОСТ: член 88 от Решение / /ЕС на Съвета²}*, физически лица и организации, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), следва да имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия. ***Тяхното ефективно участие в програмата следва да бъде наблюдавано и редовно оценявано от Европейската комисия.***
- (5) В съответствие с параграфи 22 и 23 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.³ е необходимо да се оцени настоящата програма въз основа на информацията, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, ***свързани със съществуващите потребности и в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета⁴***, като същевременно се избягват свръхрегулирането и административната

¹ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

² Решение .../ .../ЕС на Съвета.

³ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.; ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14.

⁴ ***Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на***

тежест, по-конкретно за държавите членки, **и като се вземат предвид съществуващите рамки в областта на измерването и сравнителния анализ в областта на цифровите технологии**. При целесъобразност тези изисквания могат да включват измерими **количествени и качествени** показатели като основа за оценка на последиците от програмата по места.

- (5a) **Програмата следва да осигури максимална прозрачност и отчетност на новаторските финансови инструменти и механизми, използващи бюджета на Съюза, особено във връзка с техния принос, що се отнася както до първоначалните очаквания, така и до крайните резултати, постигнати за осъществяване на целите на Съюза.**
- (6) Срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин¹ през септември 2017 г. и заключенията на Европейския съвет² от 19 октомври 2017 г. посочиха необходимостта Европа да инвестира в **икономиките ни** и да се справи с недостига на умения, за да се запазят и укрепят европейската конкурентоспособност **и иновации**, качеството ни на живот и социалният ни облик. Европейският съвет стигна до заключението, че цифровата трансформация предлага огромни възможности за иновации, растеж и създаване на работни места, ще допринесе за нашата конкурентоспособност на глобално равнище и засилва творческото и културното многообразие. За да оползотворим тези възможности, е необходимо заедно да се изправим срещу **предизвикателствата**, породени от цифровата трансформация, и да преразгледаме засегнатите от нея политики.
- (6a) **Изграждането на силна европейска цифрова икономика и силно европейско общество ще има полза от доброто прилагане на Механизма за свързване на Европа, Wifi4EU и Европейския кодекс за електронните съобщения.**
- (7) Европейският съвет по-конкретно заключи, че Съюзът следва спешно да вземе мерки по нововъзникващите тенденции: това включва въпроси като изкуствения интелект **и**, като в същото време се гарантира високо ниво на защита на данните **в пълно съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679**, цифровите права, **основните права** и етичните стандарти. Европейският съвет прикани Комисията да представи европейски подход към изкуствения интелект най-късно в началото на 2018 г. и призова Комисията да представи нужните инициативи за укрепване на рамковите

лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1.

¹ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>.

условия с оглед да се даде на ЕС възможност за проучване на нови пазари чрез основани на риска радикални иновации и за утвърждаване на водещата роля на промишлеността на ЕС.

(7в) Европа трябва да направи решаващи инвестиции в бъдещето си за изграждане на стратегически цифров капацитет, за да се възползва от цифровата революция. За тази цел на равнището на ЕС трябва да се осигури значителен бюджет (от най-малко 9,2 милиарда евро), който трябва да бъде допълнен със значителни усилия в областта на инвестициите на национално и регионално равнище, а именно чрез последователно и взаимнодопълващо свързване със структурните и кохезионните фондове.

- (8) В Съобщението на Комисията „Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.“¹ измежду вариантите за бъдещата финансова рамка се набелязва програма за цифровата трансформация на Европа с цел да се осигури „напредъкът към интелигентен растеж в области като висококачествена инфраструктура за данни, свързаност и киберсигурност“. Тя ще се стреми да обезпечи водещата позиция на Европа в областта на суперкомпютрите, интернета от следващо поколение, изкуствения интелект, роботиката и големите информационни масиви. Това би укрепило конкурентната позиция на промишлеността и предприятията в Европа в рамките на цифровизираната икономика и би оказало значително въздействие върху **преодоляването и** запълването на недостига на умения в целия Съюз, **така че европейските граждани да имат необходимите умения и знания, за да се изправят пред цифровата трансформация.**
- (9) Съобщението „Към общо европейско пространство на данни“² е насочено към нова мярка, която трябва да бъде взета като ключова стъпка към едно общо пространство на данни в ЕС – безпрепятствено цифрово пространство с мащаб, който ще даде възможност за развитието **и за иновациите** на нови основани на данни продукти и услуги.
- (10) Общата цел на програмата следва да бъде да се подкрепи цифровата трансформация на промишлеността и да се насърчи по-доброто използване на промишления потенциал на политиките за иновации, научни изследвания и технологично развитие в полза на предприятията и гражданите в целия Съюз, **включително най-отдалечените региони, както и регионите в неблагоприятно икономическо положение.** Програмата следва да бъде структурирана в пет специфични цели, които отразяват основните области на политиката, а именно: високопроизводителни

¹ COM(2018)0098 final.

² COM(2018)0125 final.

изчислителни технологии ■ , изкуствен интелект, **киберсигурност**, задълбочени цифрови умения и внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост. За всички тези области програмата следва също така да цели по-добро съгласуване между политиките на Съюза и държавите членки и регионалните политики, както и обединяването на частни и промишлени ресурси с цел увеличаване на инвестициите и създаване на по-силни полезни взаимодействия. **Освен това с програмата следва да се повиши конкурентоспособността на Съюза и устойчивостта на неговата икономика.**

- (10a) **Петте специфични цели са отделни, но и взаимосвързани. Например в областта на изкуствения интелект е нужна киберсигурност, за да може той да бъде надежден, високопроизводителният изчислителен капацитет ще бъде от ключово значение за подпомагане на ученето в контекста на изкуствения интелект, а всяка една от трите способности изисква авангардни цифрови умения. Въпреки че отделните действия по тази програма могат да се отнасят до една конкретна цел, целите не следва да се разглеждат изолирано, а като централна част от един съгласуван пакет.**
- (10б) **Необходимо е да се подкрепят МСП, които възнамеряват да се възползват от цифровата трансформация в производствените си процеси. Това ще даде възможност на МСП да спомогнат за растежа на европейската икономика чрез ефективното използване на ресурсите.**
- (11) Централната роля при изпълнението на програмата следва да бъде предоставена на **европейските** цифрови иновационни центрове, които следва да стимулират широкото приемане на модерни цифрови технологии от промишлеността, **по-специално МСП и субекти с до 3 000 служители, които не са МСП (дружества със средна пазарна капитализация)**, от публичните организации и академичните среди. **С цел да се изясни разликата между цифровите иновационни центрове, които отговарят на критериите за допустимост по настоящата програма, и цифровите иновационни центрове, установени вследствие на съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“ (СОМ (2016) 180 final), които се финансират от други източници, цифровите иновационни центрове, финансирани по линия на настоящата програма, следва да бъдат наричани европейски цифрови иновационни центрове. Европейските цифрови иновационни центрове следва да работят заедно като децентрализирана мрежа. Те** ще служат като точки, в които ще се предоставя най-новият цифров капацитет, включително високопроизводителните изчислителни технологии (ВИТ), изкуственият интелект, киберсигурността, както и други съществуващи иновативни технологии, като главните базови технологии, налични също в производствени лаборатории („fablabs“) или градски лаборатории („citylabs“). Те трябва да действат

като единни звена за контакт, чрез които да се получава достъп до изпитани и утвърдени технологии и да се насърчават отворените иновации. Също така те ще предоставят подкрепа в областта на задълбочените цифрови умения (*напр. чрез координиране с доставчиците на образование за осигуряване на краткосрочно обучение за работници и стажове за студенти*). Мрежата от европейски цифрови иновационни центрове следва да осигури широко географско покритие в цяла Европа¹, а също и да допринесе за участието на най-отдалечените региони в цифровия единен пазар.

- (11a) *През първата година на програмата следва да се създаде първоначална мрежа от европейски цифрови иновационни центрове чрез открита състезателна процедура между субекти, определени от държавите членки. За тази цел държавите членки следва да имат свободата да предлагат кандидатите в съответствие със своите национални процедури и административни и институционални структури, а Комисията следва да отчита в максимална степен становището на всяка държава членка преди избора на европейски цифров иновационен център на нейна територия. Субекти, които вече изпълняват функцията на цифрови иновационни центрове в контекста на инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, могат, въз основа на открита състезателна процедура, да бъдат определени от държавите членки като кандидати. Комисията може да включва независими външни експерти в процеса на подбор. Комисията и държавите членки следва да избягват ненужното дублиране на компетентности и функции на национално равнище и на равнище ЕС. Следователно при определянето на центровете и на техните дейности и състав следва да се прилага подходяща степен на гъвкавост. С цел да се осигури широк географски обхват в цяла Европа, както и баланс на технологическия или секторен обхват, мрежата може да бъде допълнително разширена чрез открита състезателна процедура.*
- (11б) *Европейските цифрови иновационни центрове следва да развиват подходящи полезни взаимодействия с цифровите иновационни центрове, финансирани от програмите „Хоризонт Европа“ или други програми за научни изследвания и иновации, Европейския институт за иновации и технологии, по-специално EIT — Цифрови технологии, както и с установени мрежи като европейската мрежа в подкрепа на предприятията или центровете InvestEU.*

¹ Както е посочено в съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“ (COM(2016)0180 final).

- (11в) *Европейските цифрови иновационни центрове следва да служат като посредници, които да обединяват, от една страна, промишлеността, предприятията и администрациите, нуждаещи се от нови технологични решения, и от друга страна, предприятия, особено стартиращи предприятия и МСП, разполагащи с готови за пазара решения.*
- (11г) *За европейски цифров иновационен център може да бъде избран консорциум от правни субекти съгласно разпоредбата на член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент, която позволява на субекти, които нямат правосубектност съгласно приложимото национално право, да участват в покани за представяне на предложения, при условие че техните представители имат способността да поемат правни задължения от името на субектите и че субектите предоставят гаранции за защитата на финансовите интереси на Съюза, които са равностойни на гаранциите, предоставени от юридическите лица.*
- (11д) *На европейските цифрови иновационни центрове следва да бъде разрешено да получават финансов принос от държавите членки, участващите трети държави или публичните органи в тях, финансов принос от международни органи или институции, финансов принос от частния сектор, по-специално от членове, акционери или партньори на европейските цифрови иновационни центрове, приходи, генерирани от собствените активи и дейности на европейските цифрови иновационни центрове, завещания, дарения и финансов принос от физически лица или финансиране под формата на безвъзмездни средства от програмата и други програми на Съюза.*
- (12) Програмата следва да се изпълнява чрез проекти, укрепващи съществуващия цифров капацитет и широкото му използване. Това следва да включва **съфинансиране** с държавите членки и, когато е необходимо, с частния сектор. **Процентът на съфинансиране следва да бъде определен в работната програма. Само в изключителни случаи финансирането от Съюза може да покрие до 100 % от допустимите разходи.** Това следва по-специално да изисква постигането на критична маса обществени поръчки, за да се постигне по-добра икономическа ефективност и да се гарантира, че доставчиците в Европа запазват мястото си в авангарда на технологичния напредък.
- (13) Целите на политиката на настоящата програма ще се постигат и посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции по линия на фонда InvestEU.
- (14) Действията по програмата следва да се използват за **допълнително подобряване на цифровия капацитет на Съюза, както и за** коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин,

без да се дублира или измества частното финансиране, и да имат ясно изразена европейска добавена стойност.

- (15) За постигането на максимална гъвкавост през целия жизнен цикъл на програмата и развиването на полезни взаимодействия между компонентите ѝ всяка една от специфичните цели може да се изпълнява чрез всички налични инструменти съгласно Финансовия регламент. Механизмите за изпълнение, които трябва да се използват, са пряко управление и непряко управление, когато финансирането от страна на Съюза следва да бъде комбинирано с други източници на финансиране или когато изпълнението изисква създаването на структури със споделено управление. ***Освен това, за да отговори по-конкретно на новите тенденции и нужди, например новите технологии, Комисията може, в рамките на годишната бюджетна процедура и в съответствие с Финансовия регламент, да предложи отклонение от индикативните суми, определени в настоящия регламент.***
- (15a) ***За да се гарантира ефикасното разпределение на средства от общия бюджет на Съюза, необходимо е да се гарантира европейската добавена стойност на всички действия и дейности по линия на програмата и допълването им с дейностите на държавите членки, като същевременно следва да се търсят последователност, взаимно допълване и полезни взаимодействия с програмите за финансиране, които подкрепят тясно свързани области на политиката. При пряко и непряко управляваните действия инструмент за гарантиране на съгласуваността са съответните работни програми; същевременно следва да се установи сътрудничество между Комисията и съответните органи на държавите членки, за да се осигури съгласуваност и допълняемост и между пряко или непряко управляваните фондове и фондовете, подлежащи на споделено управление.***
- (16) Високопроизводителните изчислителни технологии и свързаният с тях капацитет за обработка на данни в Съюза следва да позволят да се гарантира по-широкото използване на високопроизводителните изчислителни технологии от страна на промишлеността, както и — в по-общ план, в области от обществен интерес, за да се оползотворят уникалните възможности, които суперкомпютри предоставят на обществото по отношение на здравеопазването, околната среда и сигурността, както и повишаването на конкурентоспособността на промишлеността, особено на малките и средните предприятия. ***Придобиването на суперкомпютри на световно равнище ще гарантира сигурността на системите за доставки на Съюза и ще спомогне за предоставянето на услуги за симулация, визуално представяне и създаване на прототипи, като същевременно гарантира система за високопроизводителни изчислителни технологии в съответствие с ценностите и принципите на Съюза.***

- (17) Съветът¹ и Европейският парламент² изразиха подкрепата си за намеса от страна на Съюза в тази област. Освен това през 2017 г. **и 2018 г. деветнадесет** държави членки подписаха декларацията за EuroHPC³ – междуправителствено споразумение, с което те поеха ангажимент да си сътрудничат с Комисията за изграждане и внедряване на най-модерни ВИТ и инфраструктури за данни в Европа, които ще бъдат на разположение в рамките на Съюза за научни общности, публични и частни партньори.
- (18) За най-подходящ механизъм за изпълнението на специфична цел „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се счита съвместно предприятие, по-специално за координиране на националните стратегии и инвестиции и стратегиите и инвестициите на Съюза във високопроизводителна компютърна инфраструктура и научноизследователски и развойни дейности в тази област и за защита на икономическите и стратегическите интереси на Съюза⁴. Освен това установените в държавите членки експертни центрове за високопроизводителни изчислителни технологии, **съгласно определеното в член 2, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета**, ще предоставят високопроизводителни изчислителни услуги на промишлеността, **включително МСП и стартиращите предприятия**, академичните среди и публичните администрации.
- (19) Изграждането на капацитет, свързан с изкуствения интелект, е ключов двигател за цифровата трансформация на промишлеността, **услугите** и публичния сектор. Все по-автономни работи се използват в заводите, дълбоководните дейности, домовете, градовете и болниците. Търговските платформи за изкуствен интелект преминаха от тестова фаза към реални приложения в областта на здравеопазването и околната среда; всички основни автомобилни производители разработват автомобили без шофьор, а техниките за машинно самообучение са в центъра на всички основни уеб платформи и приложения за големи информационни масиви. **От съществено**

1

2

3

4 Оценка на въздействието, придружаваща документа „Предложение за регламент на Съвета относно създаване на съвместното предприятие EuroHPC“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>).

значение за Европа е да обедини сили на всички равнища с цел да бъде конкурентоспособна в международен план. Държавите членки признаха това, като поеха конкретни ангажименти за сътрудничество в координиран план за действие.

- (19a) Библиотеките на алгоритми могат да обхващат голям набор от алгоритми, в това число прости решения като класификационни алгоритми, алгоритми на невронните мрежи или алгоритми за планиране или обосновка, или по-сложни решения като алгоритми за речево разпознаване, навигационни алгоритми, вградени в автономни устройства, например дронове или автономни автомобили, алгоритми на изкуствения интелект, вградени в роботи, които им позволяват да взаимодействат със средата, в която се намират, и да се адаптират към нея. Библиотеките на алгоритми следва да бъдат леснодостъпни за всички при справедливи, разумни и недискриминационни условия.*
- (19б) В своята резолюция от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост Европейският парламент изтъква въздействието на езиковите бариери върху промишлеността и нейната цифровизация. В този контекст разработването на широкомащабни, основани на изкуствен интелект езикови технологии като автоматичен превод, гласово разпознаване, анализ на големи информационни масиви с текст, системи за диалог и системи въпрос – отговор са от основно значение за запазване на езиковото многообразие, гарантиране на приобщаването и осигуряване на възможност за комуникация човек – човек и човек – машина.*
- (19в) Продуктите и услугите, основаващи се на изкуствен интелект, следва да бъдат лесни за ползване, да съответстват на законодателството по подразбиране и да предоставят на потребителите по-голям избор и повече информация, по-специално що се отнася до качеството на продуктите и услугите.*
- (20) Наличието на големи масиви от данни и съоръжения за изпитване и експериментирание са от голямо значение за развитието на изкуствения интелект, **включително езиковите технологии.**
- (21) В своята резолюция от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост¹ Европейският парламент подчерта голямото значение на един общ европейски подход относно киберсигурността, призна необходимостта от

¹ Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=BG&reference=P8-TA-2017-0240>.

повишаване на осведомеността и смете, че устойчивостта на киберпространството е изключително важна отговорност на ръководителите на предприятията и на лицата, определящи политиките в областта на промишлеността на национално равнище и в Европа, **както и прилагането на принципите за сигурност и неприкосновеност на личния живот по подразбиране и още при проектирането.**

- (22) Киберсигурността представлява предизвикателство за целия Съюз, което не може да бъде преодоляно само с национални инициативи. Капацитетът на Европа в областта на киберсигурността следва да бъде укрепен, за да се предостави на Европа необходимият капацитет за защита на гражданите, **публичните администрации** и предприятията от кибернетични заплахи. Освен това потребителите следва да бъдат защитени при използването на свързани продукти, които могат да бъдат предмет на хакерска атака и да застрашат тяхната безопасност. Това следва да бъде постигнато съвместно с държавите членки и частния сектор чрез разработване и осигуряване на координация между проектите, укрепващи капацитета на Европа в областта на киберсигурността, и гарантиране на широкото внедряване на най-новите решения в областта на киберсигурността във всички сектори на икономиката, както и чрез обединяване на компетентностите в тази област, за да се гарантира необходимата критична маса и високо равнище.
- (23) През септември 2017 г. Комисията представи пакет от инициативи¹, установяващ всеобхватен подход на Съюза към киберсигурността, с цел укрепване на капацитета на Европа за справяне с кибератаки и кибернетични заплахи, както и на технологичния и промишления капацитет в тази област. **Това включва Регламент относно Агенцията на ЕС за киберсигурност (ENISA) и сертифицирането на киберсигурността на информационните и комуникационните технологии (Акт за киберсигурността).**
- (24) Доверието е предварително условие за функционирането на цифровия единен пазар. Технологиите за киберсигурност, като например цифровите самоличности, криптографията или засичането на проникване, както и прилагането им в области като финансите, промишлеността 4.0, енергетиката, транспорта, здравеопазването или електронното управление, са от първостепенно значение за гарантиране на сигурността и доверието в дейностите и сделките онлайн на гражданите, публичните администрации и предприятията.
- (25) Европейският съвет в заключенията си от 19 октомври 2017 г. изтъкна, че за успешното изграждане на цифрова Европа Съюзът по-специално се нуждае от пазари на труда и системи за обучение и образование, подходящи за цифровата ера,

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>.

и че е необходимо да се инвестира в цифрови умения, за да могат всички европейци да ги придобият;

(26) Европейският съвет в заключенията си от 14 декември 2017 г. призова държавите членки, Съвета и Комисията да придвижат напред дневния ред от социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., включително европейския стълб на социалните права, както и образованието и обучението и изпълнението на новата европейска програма за умения. Освен това Европейският съвет прикани Комисията, Съвета и държавите членки да разгледат евентуални мерки за преодоляване на предизвикателствата в областта на уменията, свързани с цифровизацията, киберсигурността, медийната грамотност и изкуствения интелект и необходимостта от приобщаващ, основан на ученето през целия живот и иновациите подход към образованието и обучението. В отговор на 17 януари 2018 г. Комисията представи първи пакет от мерки, насочени към основните компетентности, цифровите умения¹, както и към общите ценности и приобщаващото образование. През май 2018 г. беше дадено началото на втори пакет от мерки за изграждането на европейско пространство за образование до 2025 г., който също така подчертава първостепенното значение на цифровите умения.

(26a) Медийната грамотност представлява основните компетентности (знания, умения и нагласи), които позволяват на гражданите да взаимодействат с медиите и други доставчици на информация по ефективен начин, както и да развиват критично мислене и умения за учене през целия живот, необходими им за тяхното социализиране и за превръщането им в активни граждани;

(26б) Предвид необходимостта от цялостен подход, в програмата трябва също така да се вземат под внимание областите на приобщаването, квалификацията, обучението и специализацията, които – в допълнение към цифровите компетентности на високо ниво – са решаващи за създаването на добавена стойност в основаното на знание общество.

¹ В рамките на този пакет Планът за действие в областта на цифровото образование (COM(2018)0022 final) предвижда поредица от мерки за подпомагане на държавите членки при развиването на цифрови умения и компетентности в сферата на формалното образование.

- (27) В резолюцията си от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост¹ Европейският парламент заяви, че образованието, обучението и ученето през целия живот са крайъгълният камък на социалното сближаване в условията на цифрово общество. **Освен това Парламентът изиска аспектите, свързани с равенството между половете, да бъдат включени във всички цифрови инициативи, като подчерта необходимостта от преодоляване на разликата между броя на мъжете и жените, работещи в сектора на ИКТ, тъй като това е от съществено значение за дългосрочния растеж и благоденствие на Европа.**
- (28) Модерните цифрови технологии, подкрепени от тази програма, като например високопроизводителните изчислителни технологии, киберсигурността и изкуствения интелект, са вече достатъчно развити, за да се премине отвъд научноизследователската сфера и да бъдат внедрени, приложени и подсилени на равнището на Съюза. Подобно на внедряването на тези технологии уменията също изискват действия на равнището на Съюза. Възможностите за обучение по задълбочени цифрови умения, **включително компетентностите за защита на данните**, трябва да се интензифицират, увеличат и направят достъпни в целия ЕС. Обратното би могло да възпрепятства безпроблемното внедряване на модерните цифрови технологии и да навреди на цялостната конкурентоспособност на икономиката на Съюза. Действията, подпомагани от настоящата програма, са допълващи към действията, подкрепяни от ЕСФ, ЕФРР, **програма „Еразъм“ и програмата „Хоризонт Европа“**. **Те ще бъдат насочени към работната сила в частния и в публичния сектор, по-специално специалистите в областта на ИКТ и други специалисти от свързани области, както и студенти. Тези категории включват обучавани и обучаващи. Работната сила означава икономически активното население и включва както заетите (наети и самостоятелно заети лица), така и безработните лица.**
- (29) Модернизирането на публичните администрации и услуги чрез цифрови средства е от решаващо значение за намаляването на административната тежест за **■ гражданите ■**, като прави взаимодействията им с публичните органи по-бързи, по-удобни и по-евтини, както и като увеличава ефективността, **прозрачността** и качеството на услугите, предоставяни на гражданите и предприятията, **като същевременно се увеличава ефикасността на публичните разходи**. Тъй като много услуги от обществен интерес вече имат съюзно измерение, подкрепата за тяхното развитие и внедряване на равнището на Съюза следва да се гарантира, че гражданите и предприятията **могат да** се възползват от достъпа до

¹ Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=BG&reference=P8-TA-2017-0240>.

висококачествени *многоезични* цифрови услуги в цяла Европа. *Освен това подкрепата на Съюза в тази област се очаква да насърчи повторната употреба на информацията в публичния сектор.*

- (29a) *Цифровизацията може да улесни и подобри безпрепятствената достъпност за всички, включително за по-възрастните хора и хората с намалена подвижност или увреждания, както и за хората в отдалечените или селските райони.*
- (30) Цифровата трансформация на областите от обществен интерес, като например здравеопазването¹, мобилността, правосъдието, наблюдението на Земята и екологичния мониторинг, *сигурността, намаляването на въглеродните емисии, енергийната инфраструктура*, образованието *и обучението*, както и културата, изисква продължаването и разширяването на инфраструктурите за цифрови услуги, които позволяват сигурен трансграничен обмен на данни и насърчават развитието на национално равнище. Тяхната координация съгласно настоящия регламент води до най-добро реализиране на потенциала за използване на полезните взаимодействия.
- (30a) *Внедряването на необходимите цифрови технологии, по-специално тези в рамките на специфичните цели „Високопроизводителни изчислителни технологии“, „Изкуствен интелект“ и Киберсигурност и доверие“, е от съществено значение за извличането на ползи от цифровата трансформация и би могло да бъде допълнено от други водещи и бъдещи технологии, например разпределения регистър (например блок-верига).*
- (30б) *Цифровизацията следва да предоставя на европейските граждани достъп до техните данни, както и възможност за сигурно използване и управление на данните през границите, независимо от тяхното местоположение или от местоположението на данните.*
- (31) Съветът на ЕС в декларацията си от Талин на 6 октомври 2017 г. стигна до заключението, че напредъкът в областта на цифровите технологии изцяло преобразува нашите общества и икономики, както отправя предизвикателство към ефективността на вече разработените политики в широк кръг области, както и към ролята и функцията на публичната администрация като цяло. Наш дълг е да предвидим и управляваме тези предизвикателства, за да отговорим по-добре на нуждите и очакванията на гражданите и предприятията.
- (32) Модернизирането на европейските публични администрации е един от ключовите приоритети за успешното прилагане на стратегията за цифров единен пазар. В междинната оценка на стратегията се подчертава необходимостта да се засили

¹ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628.

преобразуването на публичните администрации и да се гарантира на гражданите лесен, надежден и безпроблемен достъп до обществените услуги.

- (33) Годишният обзор на растежа, публикуван от Комисията през 2017 г.¹, показва, че качеството на европейските публични администрации оказва непосредствено въздействие върху стопанската среда, поради което е решаващ фактор за стимулиране на производителността, конкурентоспособността, икономическото сътрудничество, **устойчивия** растеж, заетостта **и висококачествените работни места**. По-специално ефикасната и прозрачна публична администрация и ефективните правосъдни системи са необходими за насърчаването на икономическия растеж и предоставянето на висококачествени услуги за предприятията и гражданите.
- (34) Оперативната съвместимост на европейските обществени услуги засяга всички равнища на администрацията: равнище на ЕС, национално, регионално и местно равнище. Освен премахването на пречките пред функционирането на единния пазар, оперативната съвместимост улеснява **трансграничното сътрудничество, насърчаването на европейските стандарти и** успешното прилагане на политиките и има голям потенциал за избягване на трансграничните електронни бариери, като освен това гарантира създаването на нови или утвърждаването на развиващите се общи обществени услуги на равнището на Съюза. С цел да се премахне разпокъсаността на европейските услуги и да се подкрепят основните свободи и действащото взаимно признаване в ЕС, следва да бъде насърчаван цялостен междусекторен и трансграничен подход към оперативната съвместимост по начина, който е най-ефективен и най-добре съответстващ на потребностите на крайните ползватели. Това означава, че оперативната съвместимост трябва да се разбира в широк смисъл — от техническото до правното измерение, включително елементите на политиката в тази област. Поради това дейностите ще излязат извън рамките на обичайния жизнен цикъл на решения, за да се включат всички елементи на намеса в подкрепа на необходимите рамкови условия за устойчива оперативна съвместимост в широк смисъл. **Програмата следва също така да улеснява взаимното обогатяване между различните национални инициативи, които водят до развитието на цифровото общество.**
- (34a) **Поради това програмата следва да насърчава решенията въз основа на отворен код, с цел да се предостави възможност за повторно използване, да се повиши доверието и да се осигури прозрачност. Това ще окаже положително въздействие върху устойчивостта на финансираните проекти.**

¹ COM(2016)0725 final.

- (35) Бюджетът, отпуснат за специфични дейности, посветени на изпълнението на рамката за оперативна съвместимост и оперативната съвместимост на разработените решения, е 194 милиона евро.
- (36) В резолюцията на Европейския парламент от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост¹ се подчертава значението на деблокирането на достатъчно публично и частно финансиране за цифровизацията на промишлеността в Европа.
- (37) През април 2016 г. Комисията прие инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, за да гарантира, че „всеки промишлен отрасъл в Европа, независимо от кой сектор е, където и да е разположен и без значение каква е неговата големина, ще може в пълна степен да се възползва от цифровите иновации“. **Това е от особено значение за МСП в секторите на културата и творчеството.**
- (38) Европейският икономически и социален комитет приветства Съобщението относно „Цифровизиране на европейската промишленост“ и го разглежда, заедно с придружаващите документи, като „първата стъпка в мащабна европейска работна програма, която трябва да се изпълнява в тясно сътрудничество между всички заинтересовани страни в публичния и частния сектор“.²
- (39) Постигането на целите може да изисква мобилизиране на потенциала на допълващи се технологии в областите на мрежите и изчисленията, както се посочва в Съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“³, в което се отчита, че „наличието на мрежова и облачна инфраструктура от световна класа“ е основен **компонент** на цифровизацията на промишлеността.
- (40) **■** Регламент (ЕС) 2016/679, предвиждащ единен набор от правила, пряко приложими в правния ред на държавите членки, **гарантира** свободното движение на лични данни между държавите – членки на ЕС, и укрепва доверието и сигурността на гражданите – два абсолютно необходими елемента за истински цифров единен пазар. **Всички** действия, предприети в рамките на настоящата програма, които включват обработването на лични данни, следва да спазват **Регламент (ЕС) 2016/679**, например в областта на изкуствения интелект и технологията на блок-веригата. **Те следва да подкрепят развитието на цифрови технологии, които**

1

2

3 COM(2016)0180 final: Цифровизиране на европейската промишленост – Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар.

отговарят на изискванията за „защита на данните на етапа на проектирането и по подразбиране“.

- (41) Програмата следва да бъде изпълнявана при пълно зачитане на международната и европейската рамка на защита и правоприлагане спрямо интелектуалната собственост. Ефективната защита на интелектуалната собственост играе ключова роля за иновациите и по този начин е необходима за ефективното изпълнение на програмата.
- (42) Субектите, изпълняващи настоящата програма, следва да съблюдават разпоредбите, приложими за институциите на Съюза, както и националното законодателство относно обработката на информация, по-специално на чувствителната неklasифицирана информация и на класифицирана информация на ЕС. *За специфична цел № 3, от съображения за сигурност може да се наложи изключването на субекти, контролирани от трети държави, от покани за представяне на предложения и търгове по тази програма. В изключителни случаи може също така да се налага подобно изключване и за специфични цели № 1 и № 2. Съображенията за сигурност за такова изключване следва да бъдат пропорционални и надлежно обосновани с позоваване на рисковете от включването на тези субекти.*
- (43) Отразявайки значението на борбата с изменението на климата и в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, тази програма ще допринесе за интегриране на действията в областта на изменението на климата и ще доведе до постигане на общата цел 25 % от разходите на бюджета на ЕС да бъдат в подкрепа на целите в областта на климата¹. Съответните действия *следва да* бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата и оценени в контекста на съответните оценки и процес на преразглеждане.

- (45) *Следва работните програми да бъдат приемани така, че целите на програмата да бъдат постигнати в съответствие с възприетите от Съюза и държавите членки приоритети, като същевременно се гарантира съгласуваност, прозрачност и непрекъснатост на съвместното действие на Съюза и държавите членки.* Работните програми следва да бъдат приемани по принцип на всеки две години, или, ако е обосновано от необходимост, свързана с изпълнението на програмата, *на годишна основа*. Видовете финансиране и методите за изпълнение

¹ COM(2018)0321 final, стр. 1.

съгласно настоящия регламент следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, фиксирани ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.

- (46) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с измененията на *приложения I и II* за преразглеждане и/или допълване на показателите. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложиени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (47) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално посочените в членове 8, 11, 16, 21, 35, 38 и 47 относно защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата на стопанска инициатива, забраната на дискриминацията, здравеопазването, защитата на потребителите и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент трябва да се прилага от държавите членки при зачитане на тези права и принципи.

- (49) Хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се прилагат към настоящия регламент. Тези правила са установени във Финансовия регламент и по-специално определят процедурата за изготвяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди, непряко изпълнение и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети въз основа на член 322 от ДФЕС, също така се отнасят до защитата на бюджета на Съюза в случай на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки, тъй като зачитането на

принципите на правовата държава е важна предпоставка за добро финансово управление и ефективно финансиране от ЕС.

ГЛАВА I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програмата „Цифрова Европа“ („програмата“).

С него се определят целите на програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Европейския съюз и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „операция за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на ЕС, включително в рамките на механизми за смесено финансиране по член 2, параграф 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти от бюджета на ЕС с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- б) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното, съюзното или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;
- в) „трета държава“ означава държава, която не е членка на Съюза;
- г) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по споразумение със Съюза, позволяващо участието ѝ в програмата съгласно член [10];
- га) „международна организация от европейски интерес“ означава международна организация, мнозинството от членовете на която са държави — членки на ЕС, или чието седалище е в държава — членка на ЕС;
- д) „Европейски цифров иновационен център“ означава правен субект, избран в съответствие с член 16, за да изпълнява задачите в рамките на програмата, по-конкретно да предоставя *пряко или да гарантира* достъп до технологични

експертни знания и експериментални съоръжения, като например оборудване и софтуерни инструменти, за да се позволи цифровата трансформация на промишлеността, *както и за да улеснява достъпа до финансиране. Европейският цифров иновационен център е отворен за предприятията с всякаква форма и мащаби, по-специално за МСП, дружествата със средна пазарна капитализация, разрастващите се предприятия и публичните администрации в целия Съюз.*

- е) *„задълбочени цифрови умения“ са уменията и **професионалните** компетентности, които изискват познания и опит, необходими за **разбиране**, проектиране, разработване, управление, **изпитване**, внедряване, **използване** и поддръжка на технологиите, **продуктите и услугите**, подкрепяни чрез настоящия регламент, както е посочено в член 3, параграф 2, букви а), б), в) и д).*
- ea) *„европейско партньорство“ означава инициатива, както е определена в [да се въведе позоваване на Регламента за рамковата програма „Хоризонт Европа“].*
- eb) *„малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава микро-, малки и средни предприятия, както са определени в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията;*
- ж) *„киберсигурност“ означава всички дейности, необходими за защитата от киберзаплахи на мрежите и информационните системи, на техните ползватели, както и на засегнатите лица;*
- з) *„инфраструктури за цифрови услуги“ означава инфраструктури, които позволяват предоставянето на мрежови услуги по електронен път, обикновено чрез интернет;*
- и) *„печат за високи постижения“ означава сертифициран знак, както е определено в [да се въведе позоваване на Регламента за рамковата програма „Хоризонт Европа“].*

Член 3

Цели на програмата

1. Програмата има следната обща цел: да подкрепя **и ускорява** цифровата трансформация на европейската икономика, **промишленост** и общество, да предоставя ползите от нея на европейските граждани, **публичните администрации** и предприятията **в целия Съюз, както и да спомага за подобряването на конкурентоспособността на Европа в глобалната цифрова икономика, като същевременно допринася за преодоляване на цифровото разделение в целия Съюз и засилва стратегическата автономност на Съюза. Това изисква цялостна, междусекторна и трансгранична подкрепа и по-солиден принос от страна на**

Съюза. Програмата, *при целесъобразност изпълнявана в тясно сътрудничество с други програми за финансиране от Съюза*, ще:

- а) **укрепи и насърчи** капацитета на Европа в ключови области на цифровите технологии чрез широкомащабно внедряване;
- б) разшири разпространението и въвеждането на цифровите технологии **в частния сектор и в** области от обществен интерес, **като насърчава тяхната цифрова трансформация и гарантира достъп до цифрови технологии**;

2. Програмата ще има пет **взаимосвързани** специфични цели:

- а) Специфична цел № 1: Високопроизводителни изчислителни технологии
- б) Специфична цел № 2. Изкуствен интелект
- в) Специфична цел № 3: Киберсигурност и доверие
- г) Специфична цел № 4: Задълбочени цифрови умения
- д) Специфична цел № 5: Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

Член 4

Високопроизводителни изчислителни технологии

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 1. Чрез „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се преследват следните оперативни цели:

- а) внедряването, координирането на равнището на Съюза и експлоатацията на интегрирана **базирана на приложения и ориентирана към търсенето** инфраструктура на световно равнище **за суперизчисления от порядъка на ексафлопс и данни в Съюза, която да е лесно достъпна** **за потребителите от публичния и частния сектор, а именно МСП, независимо в коя държава членка се намират, и за** научноизследователски цели, **в съответствие с {Регламента за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии}**;
- б) внедряването на готова за употреба/работеща технология, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана екосистема за ВИТ на Съюза, която да обхваща **различни аспекти на** научната и индустриална верига за добавена стойност, включително хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и цифрови умения, **с високо ниво на сигурност и защита на данните**;

- в) внедряването и експлоатацията на инфраструктура за скорости над **1**ексафлопс, включително интегриране с квантови изчислителни технологии и **1** научноизследователски инфраструктури за информатика; *насърчаването на разработването в рамките на Съюза на хардуера и софтуера, необходими за такова внедряване.*

2. *Действията по специфична цел № 1 се изпълняват предимно чрез съвместното предприятие, създадено с Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета от 28 септември 2018 г. за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии¹.*

Член 5

Искусствен интелект

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 2. Чрез „Искусствен интелект“ се преследват следните оперативни цели:

- а) изграждането и укрепването на основния капацитет за изкуствен интелект **и знания** в Съюза, включително *качествени* източници на данни **и съответните механизми за обмен** и библиотеки на алгоритми, *като същевременно се гарантира съсредоточен върху човека и приобщаващ подход, който зачита европейските ценности.*

В пълно съответствие със законодателството за защита на данните, основаните на изкуствен интелект решения и предоставените на разположение данни спазват принципа на неприкосновеност на личния живот и сигурност още при проектирането.

- б) предоставянето на тези ресурси на всички предприятия, *особено на МСП и стартиращите предприятия, гражданското общество, организациите с нестопанска цел, научноизследователските институции, университетите*, както и публичните администрации *с цел извличане на максимални ползи за европейското общество и икономика;*
- в) укрепването и свързването в мрежа **1** на съоръженията за изпитване и експериментиране с изкуствен интелект в държавите членки.

¹ *Регламент за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии. 10594/18. Брюксел, 18 септември 2018 г. (OR. en). <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10594-2018-INIT/bg/pdf>.*

ва) *целите на развиването и укрепването на системите за промишлено приложение и производство, улесняването на интеграцията на технологиите във веригите за създаване на стойност, разработването на иновативни бизнес модели и съкращаването на сроковете за преминаване от иновациите към промишленото прилагане, както и подпомагане на приемането на решения, основани на ИИ, в области от обществен интерес и в обществото.*

1б. *Комисията, в съответствие с приложимото право на Съюза и с приложимото международно право, включително Хартата на основните права на Европейския съюз, и като взема предвид, наред с другото, препоръките на експертната група на високо равнище относно изкуствения интелект, определя условията, свързани с етични въпроси, в работните програми по специфична цел № 2. Поканите за кандидатури или споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства включват съответните условия, посочени в работните програми.*

Когато е целесъобразно, Комисията извършва проверки за етичност. Финансирането за действия, които не отговарят на условията за етични въпроси, може да бъде спряно, окончателно прекратено или намалено по всяко време в съответствие с Финансовия регламент.

1в. *Действията по тази специфична цел се изпълняват предимно в режим на пряко управление.*

Етичните и правните изисквания, предвидени в настоящия член, се прилагат за всички действия по специфична цел № 2, независимо от начина на изпълнение.

Член 6

Киберсигурност и доверие

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 3. Чрез „Киберсигурност и доверие“ се преследват следните оперативни цели:

- а) подпомагане, съвместно с държавите членки, на *натрупването и* придобиването на съвременно оборудване, инструменти и инфраструктури за данни с *цел да се постигне общо високо равнище на киберсигурност на европейско равнище, при* пълно спазване на законодателството за защита на данните *и на основните права, като се гарантира стратегическата автономност на ЕС;*
- б) подпомагане на *натрупването и* използването по най-добрия начин на европейските знания, способности и умения във връзка с киберсигурността;

както и споделянето на най-добрите практики и интегрирането им в нормалната дейност;

- в) осигуряване на широко внедряване на последните решения, свързани с киберсигурността, във всички сектори на икономиката, със специално внимание към обществените услуги и съществените стопански субекти, като например МСП;*
- г) укрепване на капацитета в рамките на държавите членки и частния сектор, за да им се помогне да изпълнят изискванията на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза⁷⁹, включително чрез мерки, целящи развитието на култура на киберсигурността в рамките на организациите.*
- га) подобряване на устойчивостта срещу кибератаки, повишаване на осведомеността за рисковете и познанията за основните процеси на сигурност сред ползвателите, особено обществените служби, МСП и стартиращите предприятия, за да се гарантира, че дружествата имат основни нива на сигурност, като например криптирането от край до край на данни и съобщения и софтуерни актуализации, както и да се насърчава използването на принципа на сигурност още при проектирането и по подразбиране, знанията за основните процедури на сигурност и киберхигиената.*

1а. Действията по специфична цел № 3 „Киберсигурност и доверие“ се изпълняват основно чрез Европейския център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежата за компетентност в сферата на киберсигурността в съответствие с [Регламент ... на Европейския парламент и на Съвета¹].

Член 7

Задълбочени цифрови умения

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 4. Чрез „Задълбочени цифрови умения“ се подкрепя развитието на задълбочени цифрови умения в областите,

¹ *Регламент ... на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове.*

подкрепяни от настоящата програма, като по този начин се допринася за увеличаване на талантите в Съюза, **за намаляване на цифровото разделение**, за насърчаване на по-голям професионализъм, **като се взема предвид балансът между половете**, особено по отношение на високопроизводителните изчислителни технологии **и компютърните услуги „в облак“**, анализът на големи информационни масиви, киберсигурността, технологиите на разпределения регистър (**например технологията на блоковата верига**), **квантовите технологии**, роботиката, изкуственият интелект. **За да бъдат преодолявани тези несъответствия в уменията и за да бъде насърчавана специализацията в сферата на цифровите технологии и приложения**, финансовата намеса преследва следните оперативни цели:

- a) подпомагане на изготвянето и осъществяването на **висококачествени** дългосрочни обучения и курсове, **включително смесено учене** за студенти ■ и за работната сила;
 - б) подпомагане на изготвянето и осъществяването на **висококачествени** краткосрочни обучения и курсове за ■ работната сила, **по-специално в МСП и в публичния сектор**;
 - в) подпомагане на **висококачествени** обучения на работното място и **работни практики** за студенти, **включително стажове**, ■ и за работната сила, **по-специално в МСП и в публичния сектор**.
2. **Действията по тази специфична цел „Задълбочени цифрови умения“ се изпълняват преди всичко в режим на пряко управление.**

Член 8

Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 5. Чрез „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост“ се постигат следните оперативни цели, **като едновременно с това се преодолява цифровото разделение**:
 - a) **подпомагане на** публичния сектор и областите от обществен интерес, като например здравеопазването и грижите, образованието, съдебната система, **митниците**, транспорта, **мобилността**, енергетиката, околната среда, културния и творческия сектор, **включително съответните предприятия, установени на територията на Съюза, за да внедряват ефективно** и да имат ефективен достъп до съвременни цифрови технологии, **като например** високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността;

- б) внедряване, експлоатация и поддръжка на трансевропейски оперативно съвместими **най-съвременни** инфраструктури за цифрови услуги **в целия Съюз** (включително свързани услуги) в допълнение към националните и регионалните действия;
- ба) подпомагане на интеграцията и използването на трансевропейски инфраструктури за цифрови услуги и на договорените европейски цифрови стандарти в публичния сектор и областите от обществен интерес за улесняване на икономически ефективно изпълнение и оперативната съвместимост;**
- в) улесняване на разработването, актуализирането и използването на решения и рамки от европейските публични администрации, предприятия и граждани, включително **отворения код и** повторното използване на решения и рамки за оперативна съвместимост;
- г) предоставяне **на публичния сектор и на промишлеността на Съюза, по-специално на МСП, на лесен** достъп за изпитване и пилотно внедряване на цифрови технологии, **както и разширяване на тяхното използване,** включително трансграничното им използване;
- д) подпомагане на използването **от публичния сектор и от промишлеността на Съюза, по-специално от МСП и от стартиращи предприятия,** на модерни цифрови и свързани с тях технологии, включително по-специално високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността, **други авангардни и бъдещи** ■ технологии, **като технологиите на разпределения регистър (например блоковите вериги);**
- е) подпомагане на проектирането, изпитването, създаването и внедряването **и поддръжката** на оперативно съвместими цифрови решения, **включително решения на цифровото управление,** за обществените услуги на равнище на ЕС, предоставяни чрез платформа за основи на данни повторно използвани решения, за да се насърчи новаторството и да се установят общи рамки с цел реализация на пълния потенциал на услугите на публичните администрации за европейските граждани и предприятия;
- ж) осигуряване на непрекъснат капацитет на равнище ЕС **за поемане на водеща роля в цифровото развитие, и освен това** за наблюдение, анализ и адаптиране към бързо развиващите се цифрови тенденции, както и за споделяне на информация и разпространяване на най-добри практики;
- з) подпомагане на сътрудничеството към постигане на европейска екосистема за надеждни **инфраструктури за споделяне на данни и цифрови**

инфраструктури с използване *inter alia* на услугите и приложенията на разпределения регистър, включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в ЕС на трансгранични приложения, **основани на принципа за сигурност и неприкосновеност на личния живот още при проектирането, като се спазва законодателството за защита на потребителите и данните;**

и) изграждането и укрепването на **Европейските** цифрови иновационни центрове **и на тяхната мрежа.**

2. **Действията по тази специфична цел се изпълняват предимно в режим на пряко управление.**

Член 9

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода 2021—2027 г. е **8 192 391 000 EUR по цени за 2018 г. (9 194 000 000 EUR по текущи цени).**

2. Индикативното разпределение на посочената сума е:

а) до **2 404 289 438 EUR по цени за 2018 г. (2 698 240 000 EUR по текущи цени)** за специфична цел № 1, „Високопроизводителни изчислителни технологии“

б) до **2 226 192 703 EUR по цени за 2018 г. (2 498 369 000 EUR по текущи цени)** за специфична цел № 2, „Изкуствен интелект“

в) до **1 780 954 875 EUR по цени за 2018 г. (1 998 696 000 EUR по текущи цени)** за специфична цел № 3, „Киберсигурност и доверие“

г) до **623 333 672 EUR по цени за 2018 г. (699 543 000 EUR по текущи цени)** за специфична цел № 4, „Задълбочени цифрови умения“

д) до **1 157 620 312 EUR по цени за 2018 г. (1 299 152 000 EUR по текущи цени)** за специфична цел № 5, „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост“

3. Сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана **също и** за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи.

4. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни трансове.

5. Средствата, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат, по искане на държавите членки, да бъдат прехвърлени към програмата,

включително за допълване на безвъзмездните средства, отпуснати за действието, в размер до 100 % от общите допустими разходи, когато е възможно, без да се засяга принципът на съфинансиране, залегнал в член 190 от Финансовия регламент, и правилата за държавна помощ. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочения член и параграф. *Тези ресурси се използват единствено в полза на съответната държава членка.*

6. Без да се засяга Финансовият регламент, разходите за действия, произтичащи от проекти, включени в първата работна програма, могат да бъдат допустими от 1 януари 2021 г.

Член 10

Трети държави, асоциирани към програмата

1. *Програмата е отворена за* членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство, в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
2. *Пълното или частично асоцииране към програмата на трети държави, които не са посочени в параграф 1, се основава на оценка във всеки отделен случай на специфичните цели в съответствие с* [] *условията, определени в специфично споразумение, обхващащо участието на третата държава във всяка програма на Съюза, при условие че това специфично споразумение е в пълно съответствие със следните критерии:*

- *участието на третата държава е в интерес на Съюза;*
- *участието допринася за постигане на целите, определени в член 3;*
- *участието не поражда опасения във връзка със сигурността и изцяло спазва съответните изисквания за сигурност, установени в член 12;*
- *споразумението осигурява справедлив баланс по отношение на вноските на третата държава, която участва в програмите на Съюза, и ползите за нея;*
- *споразумението определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуалните програми и техните административни разходи; Този принос представлява целеви приходи в съответствие с член [21, параграф 5] от [новия Финансов регламент];*

- *споразумението не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата;*
- *споразумението гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.*

2а. *При изготвянето на работните програми Европейската комисия или други съответни изпълнителни органи оценяват за всеки отделен случай дали условията, определени в споразумението, посочено в параграф 2, са изпълнени за действията, включени в работните програми.*

Член 11

Международно сътрудничество

1. Съюзът може да си сътрудничи с трети държави, посочени в член 10, други трети държави и международни организации или установени в тези държави органи, по-специално в рамките на Евро-средиземноморското партньорство и Източното партньорство, както и със съседни страни — по-специално от регионите на Западните Балкани и Черно море. Без да се засягат разпоредбите на член 18, свързаните разходи не се покриват от програмата.
2. Сътрудничеството с трети държави и организации, посочени в параграф 1, по специфична цел № 1 *Високопроизводителни изчислителни технологии, специфична цел № 2. „Изкуствен интелект“ и специфична цел № 3.* За „Киберсигурност и доверие“ се прилага член 12.

Член 12

Сигурност

1. Действията, извършвани в рамките на програмата, съответстват на приложимите правила за сигурност и по-специално защитата на класифицираната информация срещу нерегламентирано разкриване, включително спазване на съответното национално право и правото на Съюза. В случай на действия, извършвани извън Съюза, *при които се използва и/или генерира класифицирана информация*, в допълнение към спазването на горепосочените изисквания трябва да се сключи споразумение за сигурност между Съюза и третата държава, в която се извършва дейността.
2. При целесъобразност предложенията и тръжните оферти включват самооценка на сигурността, която идентифицира проблемите със сигурността и подробно описва как тези проблеми ще бъдат решени с оглед спазването на съответното национално право и правото на Съюза.

3. Когато е целесъобразно, Комисията или органът за финансиране извършва проверка за сигурност при предложенията, повдигащи въпроси, свързани със сигурността.
4. При целесъобразност действията се привеждат в съответствие с Решение (ЕС, Евратом) 2015/444/ЕО на Комисията¹, както и с правилата за прилагането му.
5. В работната програма може също така да се предвиди, че правните субекти, които са установени в асоциирани държави и правните субекти, които са установени в ЕС, но са контролирани от трети държави, нямат право да участват във всички или в част от действията по специфична цел № 3 от **надлежно обосновани** съображения за сигурност. В такива случаи поканите за предложения и поканите за участие в търгове се ограничават до субектите, установени или считани за установени в държавите членки и контролирани от държавите членки и/или от граждани на държавите членки.

Ако това е надлежно обосновано от съображения за сигурност, в работната програма може да се предвижда също така правните субекти, установени в асоциирани държави, и правните субекти, установени в ЕС, но контролирани от трети държави, да могат да бъдат допускани до участие във всички или в някои от действията по линия на специфични цели № 1 и № 2 само ако те отговарят на условия, свързани с изискванията, които трябва да бъдат изпълнени от тези правни субекти, за да се гарантира защитата на съществените интереси на Съюза и на неговите държави членки, свързани със сигурността, и за да се гарантира защитата на класифицираната информация. Тези условия се определят в работната програма.

- 5а. *Когато е целесъобразно, Комисията извършва проверки за сигурност. Финансирането за действия, които не отговарят на условията за сигурност, може да бъде временно прекратено, окончателно прекратено или намалено по всяко време в съответствие с Финансовия регламент.*

Член 13

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

1. Програмата е проектирана така, че при изпълнението ѝ да се осъществят полезни взаимодействия, както е описано по-подробно в приложение III, с други програми за

¹ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

финансиране на Съюза, по-специално чрез договорености за допълнително финансиране по линия на програми на ЕС, чиито условия на управление го позволяват; в последователност, при редуване или чрез комбинация от средства, включително съвместно финансиране на действията. **Комисията гарантира, че когато се засилва допълващият характер на програмата по отношение на други европейски програми за финансиране, не се възпрепятства постигането на специфичните цели, определени в членове 1—5.**

2. **Комисията, в сътрудничество с държавите членки, гарантира цялостната съгласуваност и взаимно допълване на програмата с релевантните политики и програми на Съюза. За постигането на тази цел Комисията улеснява създаването на** подходящи механизми за координация между съответните органи **и между органите и Европейската комисия** и **създава** подходящи инструменти за мониторинг **■** с цел систематично осигуряване на полезни взаимодействия между програмата и всички съответни инструменти за финансиране на ЕС. Договореностите трябва да допринасят за избягване на дублирането и постигане на максимално въздействие на разходите.

Член 14

Изпълнение и форми на финансиране

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, определени в член 62, параграф 1, буква в) **■** от Финансовия регламент, **в съответствие с членове 4—8.** Финансиращите органи могат да се отклонят от правилата за участие и разпространение, установени в настоящия регламент само ако това е предвидено в основния акт за създаването на финансиращия орган и/или за възлагането на финансиращия орган на задачи по изпълнението на бюджета или за финансиращите органи съгласно член 62, параграф 1, буква в), подточки ii), iii) или v) от Финансовия регламент, ако това се предвижда в споразумението за финансов принос и техните специфични оперативни нужди или естеството на действието го налагат.
2. Програмата може да предоставя финансиране под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, включително на първо място чрез поръчки, както и чрез безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки.

Когато постигането на дадена цел на дейността изисква обществени поръчки за новаторски стоки и услуги, безвъзмездни средства могат да се отпускат само

на бенефициенти, които са възлагащи органи или възложители, както са определени в Директиви 2014/24/ЕС¹, 2014/25/ЕС² и 2009/81/ЕО³.

Когато за постигането на целите на действието е необходимо предоставянето на иновативни цифрови стоки или услуги, които все още не са налични на широка търговска основа, по линия на процедурата за възлагане на обществени поръчки може да бъде разрешавано възлагането на множество договори в рамките на една и съща процедура.

По надлежно обосновани причини, свързани с обществената сигурност, възлагащият орган може да наложи условието мястото на изпълнение на договора да бъде разположено на територията на Съюза.

Програмата може да предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

3. Приносът към взаимен застрахователен механизъм, може да покрие риска, свързан със събирането на средства, дължими от получателите, и се смята за достатъчна гаранция съгласно Финансовия регламент. Прилагат се разпоредбите, установени в [Член X от Регламент XXX, приемник на Регламента относно гаранционния фонд].

Член 15

Европейски партньорства

¹ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО. Текст от значение за ЕИП.

² Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО. Текст от значение за ЕИП.

³ Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагащи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО (Текст от значение за ЕИП).

Програмата може да се изпълнява чрез европейски партньорства, *установени в съответствие с [Регламента относно „Хоризонт Европа“ и в рамките на процеса на стратегическо планиране между Европейската комисия и държавите членки]*. Това може да включва по-специално принос към съществуващи или нови публично-частни партньорства под формата на съвместни предприятия, създадени съгласно член 187 от ДФЕС. За този принос се прилагат разпоредбите, свързани с европейските партньорства съгласно [Регламента относно „Хоризонт Европа“, да се добави позоваване].

Член 16

Цифрови иновационни центрове

1. През първата година от изпълнението на програмата трябва да се създаде първоначална мрежа от *Европейски* цифрови иновационни центрове, *съставени от поне един център за държава членка, без да се засягат разпоредбите на параграфи 2 и 3.*
2. За целите на създаването на мрежата по параграф 1 всяка държава членка определя, *в съответствие със своите национални процедури, административни и институционални структури*, субекти кандидати чрез открит и състезателен процес въз основа на следните критерии:
 - а) подходящи компетентности, свързани с функциите на *Европейските* цифрови иновационни центрове, *посочени в член 16, параграф 5, и компетентности в една или няколко области, посочени в член 3, параграф 2;*
 - б) подходящ управленски капацитет, персонал и инфраструктура, *необходими за изпълнението на функциите, посочени в член 16, параграф 5;*
 - в) оперативни и правни средства за прилагане на правилата за административното, договорното и финансовото управление, определени на равнището на Съюза;
 - г) подходяща финансова *жизнеспособност, съответстваща на размера на финансовите средства на Съюза, които ще трябва да управлява, и когато е целесъобразно, доказана чрез* гаранции, издадени за предпочитане от публичен орган. ■
3. Комисията приема решение относно избора на субекти, които да формират първоначалната мрежа *в съответствие с процедурата, посочена в член 27а, параграф 2, като отчита в максимална степен становището на всяка държава членка, преди да бъде избран Европейски цифров иновационен център на нейната територия.* Тези субекти се подбират от Комисията измежду субектите

кандидати, посочени от държавите членки, въз основа на критериите по параграф 2, както и въз основа на следните допълнителни критерии:

- а) наличния бюджет за финансиране на първоначалната мрежа;
- б) необходимостта да се гарантира, че първоначалната мрежа покрива нуждите на промишлеността и областите от обществен интерес и има всеобхватно и балансирано географско покритие, *като подобрява конвергенцията между държавите, които получават финансиране от кохезионните фондове, и другите държави членки, като например спомага за преодоляване на цифровото разделение в географско отношение.*

4. *След открита и състезателна процедура Комисията, като отчита в максимална степен становището на всяка държава членка преди избора на Европейски цифров иновационен център на нейна територия, избира, ако това е необходимо, допълнителни Европейски цифрови иновационни центрове в съответствие с процедурата, посочена в член 27а, параграф 2, по такъв начин, че да се осигури широко географско покритие в цяла Европа. Броят на субектите в мрежата задоволява търсенето на услугите на центъра в определени държави членки. За да се обърне внимание на специфичните ограничения, пред които са изправени най-отдалечените региони на ЕС, могат да се номинират специфични субекти, които да покриват потребностите им.*

4а. *Европейските цифрови иновационни центрове разполагат с цялостна автономия да определят своята организация, състав и методи на работа.*

5. *Европейските цифрови иновационни центрове ■ се ангажират с изпълнението на програмата, като изпълняват следните функции в полза на промишлеността на Съюза, по-специално МСП и дружества със средна пазарна капитализация, както и публичния сектор.*

- а) *повишават осведомеността и предоставят или осигуряват достъп до експертен опит, ноу-хау и услуги в сферата на цифровата трансформация, включително съоръжения за изпитване и експериментиране ■ ;*
- аа) *подкрепят предприятията, и по-специално МСП и стартиращите предприятия, както и организациите, за да повишават те своята конкурентоспособност и да подобряват своя бизнес модел чрез използване на новите технологии, обхванати от програмата.*
- б) *улесняват трансфера на експертни знания и ноу-хау между региони, по-специално чрез свързването на МСП, стартиращите предприятия и дружествата със средна пазарна капитализация, установени в един регион, с*

Европейските цифрови иновационни центрове, установени в други региони, които са най-подходящи за предоставяне на съответните услуги; **насърчават обмена на умения, съвместните инициативи и добрите практики;**

- в) предоставят **или осигуряват достъп до** тематични услуги, включително **по-специално** услуги, свързани с изкуствения интелект, високопроизводителните изчислителни технологии и киберсигурността и доверието на администрациите, организациите от общественния сектор, МСП **или** дружествата със средна пазарна капитализация. *Европейските* цифрови иновационни центрове могат да се специализират в специфични тематични услуги, като не са длъжни да предлагат всички тематични услуги **или да предоставят тези услуги на всички категории субекти**, посочени в настоящия параграф;
- г) предоставят финансова подкрепа за трети страни във връзка със специфична цел № 4, „Задълбочени цифрови умения“.

6. Когато даден Европейски цифров иновационен център получава финансиране по линия на тази програма, финансирането се предоставя под формата на безвъзмездни средства.

ГЛАВА II ДОПУСТИМОСТ

Член 17 Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действията, с които се допринася за постигане на целите, посочени в член 3 и членове 4 — 8.
2. Критериите за допустимост на действията се определят в работните програми.

Член 18 Допустими субекти

1. Допустими са следните **правни** субекти:

а) правни субекти, установени в:

- (i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;
- (ii) **трети държави, асоциирани към програмата, в съответствие с членове 10 и 12;**

- б) всеки правен субект, учреден съгласно съюзното право, или всяка международна организация.
2. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата, по изключение имат право да участват в специфични действия, когато това е необходимо за постигането на целите на програмата. **Тези субекти поемат разходите за участието си, освен ако не е посочено друго в работните програми.**
3. Физическите лица не са допустими освен за получаване на безвъзмездни средства, отпускани по специфична цел № 4, „Задълбочени цифрови умения“.
4. В работната програма, **посочена в член 23**, може да се предвиди, че участието е ограничено до бенефициери, установени в държавите членки, или до бенефициери, установени в държавите членки и в определени асоциирани или други трети държави, поради съображения за сигурност или действия, пряко свързани със стратегическата независимост на ЕС. **Всяко ограничаване на участието на правни субекти, установени в асоциирани държави, се извършва в съответствие с настоящия регламент и с реда и условията на съответното споразумение.**

ГЛАВА III БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 19 Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по програмата се отпускат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент **и могат да покриват до 100% от допустимите разходи, без да се засяга принципът на съфинансиране, посочен в член 190 от Финансовия регламент, както и в съответствие със спецификацията по всяка цел.**

Член 20 Критерии за отпускане

1. Критериите за отпускане се определят в работните програми и в поканите за предложения, като се вземат под внимание поне следните елементи:
- а) степента на развитие на действието в разработването на проекта;
 - б) надеждността на предложениния план за изпълнение;
- в) необходимостта от преодоляване на финансови пречки, напр. липсата на пазарно финансиране.

2. *Когато е приложимо, се вземат предвид следните елементи:*
- а) стимулиращият ефект на подпомагането от Съюза върху публичните и частните инвестиции;*
 - б) очакваното икономическо и социално въздействие и въздействие върху климата и околната среда;*
 - в) достъпността и улесненият достъп до съответните услуги;*
 - г) трансевропейското измерение;*
 - д) балансираното географско разпределение в рамките на Съюза, включително преодоляване на географското разделение и включването на най-отдалечените региони;*
 - е) наличието на план за дългосрочна устойчивост;*
 - ж) свободата за повторна употреба и адаптиране на резултатите от проектите;*
 - з) полезните взаимодействия и допълването с други програми на Съюза.*

Член 20а

Оценяване

В съответствие с член 150 от Финансовия регламент заявленията за безвъзмездни средства се оценяват от комисия за оценка, която може да бъде напълно или частично съставена от външни независими експерти.

ГЛАВА IV

ОПЕРАЦИИ ЗА СМЕСЕНО ФИНАНСИРАНЕ И ДРУГО КОМБИНИРАНО ФИНАНСИРАНЕ

Член 21

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране, за които е взето решение по настоящата програма, се изпълняват в съответствие с Регламента за InvestEU и дял X от Финансовия регламент.

Член 22

Кумулативно, допълнително и смесено финансиране

1. За действие, за което е предоставен принос от друга програма на Съюза, **в това число средства в режим на споделено управление**, може да бъде предоставен **принос** по програмата, при условие че приносът не обхваща едни и същи разходи. За всеки принос на програма на Съюза към действието се прилагат правилата на съответната програма. Кумулативното финансиране не може да превишава общия

размер на допустимите разходи за действието, а подпомагането от различните програми на Съюза може да бъде изчислено на пропорционална основа в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подпомагане.

2. Действия, получили сертификата „Печат за високи постижения“, или които отговарят на следните кумулативни, сравнителни условия:
 - а) да са оценени в покана за предложения по линия на програмата;
 - б) да отговарят на минималните изисквания за качество на тази покана за предложения;
 - в) да не могат да бъдат финансирани в рамките на тази покана за предложения поради бюджетни ограничения.

Да могат да получават подпомагане от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд + или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие с член [67], параграф 5 от Регламент (ЕС) XX [Регламент за общоприложимите разпоредби] и член [8] от Регламент (ЕС) XX [финансиране, управление и мониторинг на общата селскостопанска политика], при условие че тези действия са в съответствие с целите на съответната програма. Прилагат се правилата на фонда, предоставящ подпомагането.

- 2а. Когато за дадено действие вече е одобрен или получен принос от друга програма на Съюза или е предоставена подкрепа от фонд на ЕС, този принос или тази подкрепа се посочват в заявлението за финансиране по програмата.*

ГЛАВА V

ПРОГРАМИРАНЕ, МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 23

Работни програми

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент.
2. Тези работни програми се приемат като многогодишни програми за цялата програма. Ако това е оправдано от конкретни нужди на изпълнението, те могат също така да бъдат приети като годишни програми, които обхващат една или повече специфични цели.

3. **Работните програми се съсредоточават** върху дейностите, определени в **приложение I**, и **гарантират**, че действията, подпомогнати по този начин, не изместват частното финансиране.
- 3а. **На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 27 за изменение на приложение I с цел преглед или допълване на дейностите, посочени в него, по начин, който е в съответствие с целите на настоящия регламент, както е посочено в членове 4—8.**
4. В работната програма се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.

Член 24

Мониторинг и докладване

1. В приложение II се определят **измерими показатели** за мониторинг на изпълнението и напредъка на програмата към постигането на общите и специфичните цели, посочени в член 3.
- 1а. **Комисията определя методика, която осигурява показатели за извършването на прецизна оценка на напредъка по постигането на общите цели, установени в член 3, параграф 1.**
2. За да може ефективно да се оцени напредъкът на програмата към постигане на целите ѝ, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 27 за изменение на приложение II с цел преразглеждане или допълване на **измеримите показатели**, когато това е необходимо, и за допълнение на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.
3. Системата за отчитане на изпълнението трябва да гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата, **така че резултатите да са подходящи за задълбочен анализ на постигнатия напредък и срещнатите трудности**. За тази цел на получателите на средства от Съюза и на държавите членки се налагат пропорционални изисквания за докладване.
4. Официалните статистически данни на ЕС, като например редовните статистически проучвания в областта на ИКТ, се използва максимално **като контекстуални показатели**. При първоначалното проектиране и последващото разработване на статистически показатели, използвани за мониторинг на изпълнението на програмата и на напредъка, постигнат във връзка с цифровата трансформация, се консултират националните статистически институти и се привличат за участие заедно с Евростат.

Член 25

Оценка на програмата

1. Провеждат се навременни оценки, които да послужат в процеса на вземане на решения. **Те съдържат качествена оценка на напредъка към постигането на общите цели на програмата.**
2. **Освен че извършва редовно наблюдение на програмата, Комисията провежда междинна оценка на програмата, която се извършва, след като за изпълнението на програмата се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението на програмата. Междинната оценка служи като основа за адаптиране на изпълнението на програмата, по целесъобразност, като се вземат под внимание и новите приложими технологични постижения.**
Междинната оценка се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.
3. В края на изпълнението на програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 11, Комисията извършва окончателна оценка на програмата.
В окончателната оценка се оценяват дългосрочното въздействие на програмата и нейната устойчивост.
4. Системата за отчитане във връзка с оценката гарантира, че данните за оценка на програмата се събират ефикасно, ефективно, своевременно и в подходяща степен на подробност от страна на получателите на средства от Съюза;
4а. Комисията представя окончателния доклад за оценка, посочен в параграф 3, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

■

Член 26

Одити

1. Одитите относно използването на приноса от Съюза, проведени от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност по член 127 от Финансовия регламент.
2. Системата за контрол гарантира подходящ баланс между доверието и контрола, като се вземат предвид административните и другите разходи за контрол на всички равнища.

3. Одити на разходите се извършват по последователен начин в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
4. Като част от системата за контрол, стратегията за одит може да се основава на финансов одит на представителна извадка от разходите. Тази представителна извадка се допълва от подбор въз основа на оценка на рисковете, свързани с разходите.
5. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и техните съответни приложими правила.

Член 27

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в **членове 23 и 24**, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в **членове 23 и 24**, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга валидността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно **членове 23 и 24**, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 27а

Процедура на комитет

1. **Комисията се подпомага от координационния комитет на програмата „Цифрова Европа“. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.**
2. **При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.**

Член 28

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата чрез решение в рамките на международно споразумение или по силата на друг правен инструмент, тя предоставя съответните права и достъп, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата за цялостно упражняване на съответните им компетенции. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверките и инспекциите на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Информация, комуникация, популяризиране, политическа подкрепа и разпространение

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват неговия произход и гарантират видимостта на финансирането от Съюза (по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата и нейните действия и резултати. **Тя осигурява също така интегрирана информация и контакт с потенциалните кандидати за финансиране от Съюза в сектора на цифровите технологии.** Финансовите ресурси, отпуснати на програмата, допринасят също така за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите, посочени в член **3**.
3. Програмата предоставя подкрепа за разработване на политики, популяризиране, повишаване на осведомеността и разпространение на дейности и насърчаване сътрудничеството и обмена на опит в областите, посочени в членове 4—8.

Член 30

Отмяна

■ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 31

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните действия до тяхното приключване — съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Решение (ЕС) 2015/2240², които продължават да се прилагат за съответните дейности до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за програмата може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 и Решение (ЕС) № 2015/2240³.
3. Ако е необходимо, в бюджета могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения след 2027 г. за покриване на разходите по член 9, параграф 4, с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

Член 32

Влизане в сила

■ Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

¹ Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно насоки за трансевропейските мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура и за отмяна на Решение № 1336/97/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 14).

² Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

³ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ДЕЙНОСТИ

Техническо описание на програмата: първоначален обхват на дейностите

Първоначалните дейности на програмата се изпълняват в съответствие със следното техническо описание:

Специфична цел № 1: Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)

Програмата изпълнява Европейската стратегия за ВИТ, като подпомага цялостна екосистема на ЕС, предлагаща необходимия капацитет за ВИТ и данни на Европа, за да бъде тя конкурентоспособна в световен мащаб. Целта на стратегията е да се внедри интегрирана инфраструктура на световно равнище за ВИТ от порядъка на екзафлопс и данни до 2022/2023 г. и съоръжения за скорости над екзафлопс до 2026/27 г., осигурявайки на Съюза доставки на независими и собствени ВИТ, постигайки върхови постижения в областта на ВИТ и разширявайки наличността и използването на ВИТ.

Първоначалните дейности включват:

1. Рамка за съвместни поръчки, **която дава възможност за подход на съвместно проектиране с цел да се придобие** интегрирана мрежа за ВИТ на световно равнище, включително инфраструктура за данни и суперизчисления от порядъка на екзафлопс (**изпълняваща десет на осемнадесета степен операции в секунда**). Тя ще бъде **леснодостъпна** за потребителите от публичния и частния сектор, **по-специално МСП, независимо от това в коя държава членка се намират**, и за целите на публично финансираните научноизследователски дейности **в съответствие с {Регламент за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии}**.
2. Рамка за съвместни поръчки на инфраструктура за суперизчисления със скорости над екзафлопс (**изпълняваща десет на двадесет и първа степен операции в секунда**), включително интеграция с технологии за квантови изчисления.
3. Координация на равнището на ЕС и подходящи финансови ресурси в подкрепа на разработването, поръчването и експлоатацията на такава инфраструктура.
4. Свързване в мрежа на капацитета на държавите членки за ВИТ и данни и подкрепа за държавите членки, които желаят да усъвършенстват или придобият нови високопроизводителни изчислителни мощности.

5. Свързване в мрежа на експертните центрове за ВИТ — *най-малко* един за всяка държава членка и асоцииран с националния център за суперизчисления, за да се предлагат свързани с ВИТ услуги за промишлеността (по-специално за МСП), академичните среди и публичните администрации.
6. Внедряване на готова за употреба/работеща технология: суперизчисленията като услуга, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана европейска екосистема за ВИТ, която обхваща всички сегменти на научната и индустриална верига на стойността (хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и задълбочени цифрови умения).

Специфична цел № 2. Изкуствен интелект

Програмата трябва да изгради и укрепи основния капацитет за изкуствен интелект (ИИ) в Европа, включително източниците на данни и регистрите на алгоритми за ИИ, и да осигури достъп до тях за всички предприятия и публични администрации, както и да укрепи и насърчи връзките между съществуващите *и новосъздадените* съоръжения за изпитване и експериментирание в областта на ИИ в държавите членки.

Първоначалните дейности включват:

1. Създаване на общи европейски пространства за данни, които да групират публична информация в цяла Европа, **включително от повторната употреба на информацията в обществения сектор**, и да се превърнат в източник на данни за решения в областта на ИИ. Пространствата ще бъдат отворени ■ за публичния и частния сектор. За засилено използване, данните в дадено пространство следва да бъдат оперативно съвместими, **а именно чрез формати на данни, които да са отворени, машинночитаеми, стандартизирани и документирани**, както във взаимодействията между публичния и частния сектор, така и в рамките на отделните сектори и между различните сектори (семантична оперативна съвместимост).
2. Разработване на общи европейски **библиотеки или интерфейси за библиотеки** на алгоритми, които да бъдат **леснодостъпни** за всички, **при справедливи, разумни и недискриминационни условия**. Дружествата и публичният сектор ще могат да идентифицират и придобиват най-подходящото решение за своите нужди.
3. Съвместно инвестиране с държавите членки в референтни обекти на световно равнище за експериментирание и изпитване в реални условия с акцент върху приложения на ИИ във важни сектори като здравеопазването, наблюдението на Земята и екологичния мониторинг, **транспорта и мобилността**, сигурността, производството или финансите, както и в други области от обществен интерес. Обектите следва да бъдат отворени за всички участници в цяла Европа и свързани с мрежата на цифровите иновационни центрове. Те следва да бъдат оборудвани **или свързани** с големи съоръжения за

изчисления и обработка на данни, както и с най-новите технологии в областта на ИИ, включително нововъзникващи области, *inter alia* невроморфните изчислителни технологии, задълбоченото учене и роботиката.

Специфична цел № 3. Киберсигурност и доверие

Програмата трябва да стимулира **укрепването**, изграждането **и придобиването** на съществен капацитет за обезпечаване на цифровата икономика, обществото и демокрацията на ЕС чрез укрепване на промишления потенциал и конкурентоспособността на ЕС в областта на киберсигурността, както и чрез подобряване на капацитета на частния и публичния сектор за защита на европейските граждани и предприятия от кибернетични заплахи, включително подкрепа за изпълнението на Директивата за мрежова и информационна сигурност.

Първоначалните дейности в рамките на тази цел включват:

1. Съвместно инвестиране с държавите членки в съвременно оборудване, инфраструктура и знания в областта на киберсигурността, които са от съществено значение за защитата на критичните инфраструктури и на цифровия единен пазар като цяло. Това би могло да включва инвестиции в квантови съоръжения и ресурси от данни за киберсигурността, информираност за ситуацията в киберпространството, както и други инструменти, които да бъдат предоставени на публичния и частния сектор в цяла Европа.
2. Увеличаване на съществуващия технологичен капацитет и свързване в мрежа на експертните центрове в държавите членки и гарантиране на това, че този капацитет отговоря на потребностите на публичния сектор и промишлеността, в това число в продуктите и услугите, които укрепват киберсигурността и доверието в рамките на цифровия единен пазар.
3. Осигуряване на широко внедряване на **ефективни най-съвременни** решения, свързани с киберсигурността и доверието, във всички държави членки. Това включва **укрепване на сигурността и безопасността на продуктите — от проектирането до пазарната им реализация**.
4. Подкрепа за премахването на недостига на умения в областта на киберсигурността, напр. чрез съгласуване на програмите за умения в областта на киберсигурността, така че да бъдат адаптирани към специфичните секторни нужди и да се улесни достъпът до целенасочени специализирани курсове за обучение.

Специфична цел № 4. Задълбочени цифрови умения

Програмата трябва да подпомага лесния достъп **и възможностите за обучение в сферата на** задълбочените цифрови умения, по-специално в областта на ВИТ, **анализите на големи**

информационни масиви, изкуствения интелект, разпределените регистри (например блок-верига) и киберсигурността за настоящата и бъдещата работна сила, като предоставя *inter alia* на студентите, дипломираните се **или гражданите от всички възрасти, нуждаещи се от повишаване на уменията**, както и **на понастоящем** работещите хора, където и да се намират, средства за придобиване и развиване на тези умения.

Първоначалните дейности включват:

1. Достъп до обучение на работното място чрез участие в стажове в експертни центрове, предприятия **и други организации**, внедряващи авангардни **цифрови** технологии.
2. Достъп до курсове по авангардни цифрови технологии, които ще се предлагат от **висшите училища, научноизследователските организации и органите за професионално сертифициране в промишлеността**, в сътрудничество със субектите, участващи в програмата (**очаква се** темите **да** включват ИИ, киберсигурност, разпределени регистри (напр. блок-верига), ВИТ и квантови технологии).
3. Участие в краткосрочни, специализирани професионални курсове за обучение, които са получили сертификация, например в областта на киберсигурността.

Намесите трябва да са с акцент върху **задълбочените** цифрови умения, свързани с конкретни технологии.

Европейските цифрови иновационни центрове, както са определени по член 16, **действат като посредници, улесняващи възможностите за обучение и контактите с доставчиците на образование и обучение.**

Специфична цел № 5. Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

I. Първоначалните дейности, свързани с цифровата трансформация на области от обществен интерес, включват:

Проекти, които служат за внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет или оперативна съвместимост, представляват проекти от общ интерес.

1. Модернизация на публичните администрации:

- 1.1. Подкрепа за държавите членки при прилагането на принципите на декларацията от Талин относно електронното управление във всички области на политиката със създаване при необходимост на съответните регистри и тяхното взаимно свързване при пълно спазване на Общия регламент относно защитата на данните.
- 1.2. Подкрепа за изготвянето, пилотните проекти, внедряването, поддръжката, **развитието** и насърчаването на последователна екосистема от инфраструктура за трансгранични цифрови услуги и улесняването на безпроблемните, с обхват „от край до край“ ,

сигурни, многоезични, оперативно съвместими трансгранични или междусекторни решения и общи рамки в публичната администрация. Методиките за оценка на въздействието и ползите също трябва да бъдат включени.

- 1.3. Подкрепа за оценката, актуализирането и популяризирането на съществуващите общи спецификации и стандарти и разработването, създаването и насърчаването на нови общи спецификации, отворени спецификации и стандарти чрез платформите за стандартизация на Съюза и в сътрудничество, в зависимост от случая, с европейски или международни организации по стандартизация.
- 1.4. Сътрудничество към постигане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури, *евентуално* с използване на услугите и приложенията на разпределените регистри (напр. блок-верига), включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в ЕС на трансгранични приложения.

2. *Здравеопазване*¹

- 2.1. Гарантиране на това, че гражданите на ЕС **имат контрол над личните си данни и** могат да получават достъп до своите лични здравни данни, да ги споделят, използват и управляват трансгранично **по сигурен начин и по начин, който гарантира правото им на неприкосновеност на личния живот**, без значение къде се намират те самите или къде се намират данните им, **в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните**. Доизграждане на инфраструктурата за цифрови услуги в областта на електронното здравеопазване и нейното разширяване с нови цифрови услуги, **свързани с превенцията на заболявания, здравеопазването и грижите**, подпомагане на **тяхното внедряване, въз основа на широка подкрепа от действията на ЕС и от държавите членки, по-специално в рамките на мрежата за електронно здравеопазване съгласно член 14 от Директива 2011/24/ЕС**.
- 2.2. Предоставяне на по-добри данни за научните изследвания, превенцията на заболявания и персонализираното здравеопазване и грижи. Гарантиране на това, че европейските научни изследователи в здравната област и клинични специалисти имат достъп до необходимия обем от ресурси (пространства със споделени данни, **включително съхранение и обработка на данни**, експертни знания и аналитичен капацитет) за постигане на пробив както по отношение на широкоразпространените, така и на редките

¹ COM(2018)0233 final относно въвеждането на цифровата трансформация в областта на здравеопазването и грижите в контекста на цифровия единен пазар; предоставяне на правомощия на гражданите и изграждане на по-здравно общество.

заболявания. Целта е да се осигури група от населението от поне 10 милиона граждани.

- 2.3. Предоставяне на цифрови инструменти за овластяване на гражданите и за ориентирани към човека грижи чрез подкрепа на обмена на иновативни и най-добри практики в областта на цифровото здравеопазване, изграждането на капацитет и техническата помощ, по-специално по отношение на киберсигурността, ИИ и ВИТ.
3. *Съдебна система*: Позволяване на безпрепятствена и сигурна трансгранична електронна комуникация в рамките на съдебната система и между съдебните и другите компетентни органи в областта на гражданското и наказателното правораздаване. Подобряване на достъпа до правосъдие и юридическа информация и процедури за гражданите, предприятията, юристите и представителите на съдебната система с междусистемни връзки за семантична оперативна съвместимост между *базите* данни и *регистрите*, както и улесняване на извънсъдебното разрешаване на спорове онлайн. Насърчаване на разработването и прилагането на иновативни технологии за съдилищата и *практикуващите юристи* въз основа *inter alia* на решения с използване на изкуствен интелект, за които е вероятно да рационализират и ускорят процедурите (например приложения „legal tech“).
4. *Транспорт, мобилност*, енергетика и околна среда: Внедряване на децентрализирани решения и инфраструктури, необходими за мащабни цифрови приложения като *свързаното автоматизирано управление, безпилотните летателни апарати, концепциите за интелигентна мобилност*, интелигентни градове, интелигентни селски райони *или най-отдалечени региони*, в подкрепа на транспортната и енергийната политика и политиката за околната среда, *при координиране с действията за цифровизацията на секторите на транспорта и енергетиката по линия на Механизма за свързване на Европа*.
5. *Образование, култура и медии*: Предоставяне за творците, за творческата индустрия *и за секторите на културата* в Европа на достъп до най-новите цифрови технологии от ИИ до авангардна електронна обработка на данни. Използване на европейското културно наследство, *включително Europeana*, *за подкрепа на образованието и научните изследвания и за насърчаване на културното многообразие, социалното сближаване и европейското общество*. Подпомагане на навлизането на цифровите технологии в областта на образованието, *както и частно и публично финансираните културни институции*.
6. *Други дейности в подкрепа на* цифровия единен пазар, *например насърчаване на* цифровата *и медийната* грамотност и *повишаване на* осведомеността сред

ненавършилите пълнолетие лица, родителите и преподавателите относно рисковете, с които ненавършилите пълнолетие лица може да се сблъскат онлайн, и начините да бъдат защитени, както и за борба с *кибертормоза* и разпространението на онлайн материали, показващи сексуално насилие над деца, *чрез подпомагането на паневропейска мрежа от центрове за по-безопасен интернет*; *насърчаване на мерки за откриване на умишленото разпространение на дезинформация и за борба с него, като по този начин са повишава цялостната устойчивост на Съюза*; *подпомагане на* обсерватория на ЕС за икономиката на цифровите платформи, както и проучвания и дейности за популяризиране.

Дейностите, посочени в точки 1—6, може да бъдат подкрепени отчасти от Европейските цифрови иновационни центрове чрез капацитета, развит за подпомагане на промишлеността при цифровата ѝ трансформация (вж. точка II).

II Първоначални дейности, свързани с цифровизирането на промишлеността:

1. Принос към разширяване на **■** мрежата на *Европейските* цифрови иновационни центрове, за да се гарантира достъпът до цифров капацитет за всяко предприятие, по-специално за МСП, във всички региони в ЕС. Това включва по-специално:
 - 1.1. Достъп до общо европейско пространство за данни и платформи за ИИ и европейски съоръжения за ВИТ за анализ на данни и приложения, изискващи висока изчислителна мощност
 - 1.2. Достъп до съоръжения за широкомащабно изпитване на ИИ и усъвършенствани инструменти в областта на киберсигурността
 - 1.3. Достъп до задълбочени *цифрови* умения
2. Дейностите ще бъдат координирани и ще допълват иновационните действия в областта на цифровите технологии, подкрепяни най-вече по линия на програмата „Хоризонт Европа“, както и инвестициите в *Европейските* цифрови иновационни центрове, подпомагани по линия на Европейския фонд за регионално развитие. Безвъзмездни средства за въвеждане на пазара могат да се предоставят и от програмата „Цифрова Европа“ в съответствие с правилата за държавна помощ. Подкрепа за достъпа до финансиране за по-нататъшни стъпки по отношение на цифровата трансформация ще бъдат постигнати чрез финансови инструменти, използващи схемата InvestEU.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2:

Показатели за изпълнение

Специфична цел № 1 — високопроизводителни изчислителни технологии

- 1.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури за ВИТ

- 1.2 Използване на компютри с производителност от порядъка на екзафлопс и над екзафлопс като цяло и от различни групи заинтересовани страни (университети, МСП и др.)

Специфична цел № 2 — Изкуствен интелект

- 2.1 Обща сума, инвестирана съвместно в обекти за експериментиране и изпитване
- 2.2 *Използване на общи европейски библиотеки на алгоритми или интерфейси за библиотеки на алгоритми, използване на общи европейски пространства за данни и използване на обекти за експериментиране и изпитване, свързани с дейности по настоящия регламент*
- 2.2a *Брой на случаите, в които организациите решават да интегрират изкуствен интелект в своите продукти, процеси или услуги в резултат на програмата*

Специфична цел № 3 — Киберсигурност и доверие

- 3.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури и/или инструменти за киберсигурност.
- 3.2 Брой на потребителите и потребителските общности, получаващи достъп до европейски съоръжения за киберсигурност

Специфична цел № 4 — Задълбочени цифрови умения

- 4.1 Брой на *лицата, които са получили обучение за придобиване на задълбочени цифрови умения с подкрепата на програмата*
- 4.2 Брой на предприятията, *по-конкретно МСП*, които изпитват затруднения да назначат ИКТ специалисти
- 4.2b *Брой на хората, които съобщават, че се е подобрило положението им по отношение на заетостта след края на обучението с подкрепата на програмата*

Специфична цел № 5 — Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

- 5.1 Въвеждане на цифрови обществени услуги
- 5.2 Предприятия с висок цифров интензитет
- 5.3 *Степен на привеждането* в съответствие на националната рамка за оперативна съвместимост с Европейската рамка за оперативна съвместимост
- 5.4 *Брой на предприятията и субектите от общественения сектор, използвали услуги на Европейските цифрови иновационни центрове*

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

- I. Полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ трябва да гарантират, че:
- а) Въпреки че няколко от тематичните области, в които действат „Цифрова Европа“ и „Хоризонт Европа“, са подобни, видът на подпомаганите действия, очакваните резултати от тях и интервенционна им логика са различни и взаимно се допълват;
 - б) „Хоризонт Европа“ ще предостави широка подкрепа на научните изследвания, технологичното развитие, демонстрациите, пилотните проекти, доказването на работоспособността на концепции, изпитванията и иновациите, включително предпазарния стадий на иновативните цифрови технологии, по-специално посредством
 - i) специален бюджет за клъстер „Цифрова сфера и промишленост“ в стълб „Глобални предизвикателства“ за разработване на базови технологии (изкуствен интелект и роботика, интернет от следващо поколение, високопроизводителни изчислителни технологии и големи информационни масиви, ключови цифрови технологии, съчетаващи цифрови с други технологии); ii) подкрепа за електронните инфраструктури по стълб „Отворена наука“; iii) интегриране на цифровите технологии във всички глобални предизвикателства (здравеопазване, сигурност, енергетика и мобилност, климат и др.); и iv) подкрепа за иновации за мащабен пробив в рамките на стълб „Отворени иновации“ (много от които ще съчетаят цифровите и физическите технологии);
 - в) „Цифрова Европа“ ще инвестира в i) изграждане на цифров капацитет в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, **технологията на разпределения регистър**, киберсигурността и задълбочените цифрови умения; и ii) национално, регионално **и местно** разгръщане в рамка на ЕС на цифров капацитет и внедряване на най-новите цифрови технологии в области от обществен интерес (като здравеопазването, публичната администрация, съдебната система и образованието) или за коригиране на пазарна неефективност (напр. цифровизацията на предприятията, особено на малките и средните предприятия);
 - г) Капацитетът и инфраструктурите на „Цифрова Европа“ се предоставят на научноизследователската и иновационната общност, включително за дейности, подкрепяни чрез „Хоризонт Европа“, включително изпитвания, експерименти и демонстрационни дейности във всички сектори и дисциплини;
 - д) С утвърждаването на развитието на новите цифрови технологии чрез „Хоризонт Европа“, те постепенно ще бъдат поемани и внедрявани от „Цифрова Европа“;
 - е) Инициативите на „Хоризонт Европа“ за развитието на учебни програми за цифрови умения и компетентности, включително тези, предоставяни в колокационните центрове

на общността за знание и иновации „Цифрова сфера“ към Европейския институт за иновации и технологии, трябва да бъдат допълнени чрез изграждането с подкрепа от „Цифрова Европа“ на капацитет в областта на задълбочените цифрови умения.

- ж) Въведени са добри координационни механизми за планирането и изпълнението, с които се съгласуват всички процедури на двете програми, доколкото това е възможно. Структурите им за управление ще включват всички съответни служби на Комисията.
2. Полезните взаимодействия с програмите на Съюза в режим на споделено управление, включително Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд + (ЕСФ +), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), гарантират, че:
- а) Договореностите за допълнително финансиране от програмите на Съюза в режим на споделено управление и на програмата „Цифрова Европа“ се използват за подкрепа на дейности, осигуряващи мост между интелигентните специализации и подкрепа за цифровата трансформация на европейската икономика **и общество**.
- б) ЕФРР допринася за изграждането и укрепването на регионалните и местните иновационни екосистеми, промишлената трансформация, **както и цифровата трансформация на обществото и публичната администрация, като по този начин се стимулира също и изпълнението на Декларацията от Талин относно електронното управление**. Това включва подкрепа за цифровизацията на промишлеността и усвояване на резултатите, както и внедряването на нови технологии и иновативни решения. Програмата „Цифрова Европа“ ще допълни и подкрепи транснационалното свързване и картографиране на цифровия капацитет, с цел той да бъде предоставен на малките и средните предприятия заедно с оперативно съвместими ИТ решения във всички региони на ЕС.
3. Полезните взаимодействия с Механизма за свързване на Европа (МСЕ) гарантират, че:
- а) Бъдещата програма „Цифрова Европа“ се концентрира върху изграждането на широкомащабен цифров капацитет и инфраструктура за високопроизводителни изчислителни технологии, изкуствен интелект, киберсигурност и задълбочени цифрови умения, с цел широко разпространение и внедряване в цяла Европа на критични съществуващи или изпитани иновативни цифрови решения в рамка на ЕС в области от обществен интерес или където се наблюдава пазарна неефективност. Програмата „Цифрова Европа“ се осъществява главно чрез координирани и стратегически инвестиции с държавите членки, по-специално чрез съвместни обществени поръчки, в цифров капацитет, който да се сподели в цяла Европа, и в европейски действия в подкрепа на оперативната съвместимост и стандартизацията като част от развитието на цифровия единен пазар.

- б) Капацитетът и инфраструктурите на „Цифрова Европа“ се предоставят за внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта. В рамките на МСЕ се подкрепя разгръщането и внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта.
- в) Ще бъдат установени координационни механизми по-специално чрез подходящи управленски структури.

4. Полезните взаимодействия с InvestEU трябва да гарантират, че:

- а) Подкрепя чрез пазарно финансиране, включително преследване на цели на политиката по настоящата програма, ще се предоставя съгласно Регламента за фонд InvestEU. Такова пазарно финансиране може да се съчетава с безвъзмездни средства.
- б) Достъпът до финансови инструменти от страна на дружествата ще бъде улеснен от подкрепата, предоставяна от цифровите иновационни центрове.

5. Полезните взаимодействия с „Еразъм+“ трябва да гарантират, че:

- а) Програмата ще подпомага разработването и придобиването на задълбочените цифрови умения, необходими за внедряването на авангардни технологии, като например изкуствения интелект или високопроизводителните изчислителни технологии, в сътрудничество със съответните отрасли.
- б) Задълбочените умения, част от „Еразъм+“, ще допълнят намесите на „Цифрова Европа“, насочени към придобиване на умения във всички области и на всички нива, благодарение на опита, натрупан чрез мобилност.

5а. *Полезните взаимодействия с „Творческа Европа“ трябва да гарантират, че:*

- а) Подпрограма „МЕДИА“ на програма “Творческа Европа“ подкрепя инициативи, които могат да постигат реално въздействие за секторите на културата и творчеството в цяла Европа, като спомага за адаптирането им спрямо цифровата трансформация.*
- б) Програмата „Цифрова Европа“ inter alia предоставя на творците, творческата индустрия и културния сектор в Европа достъп до най-новите цифрови технологии — от изкуствен интелект до авангардна електронна обработка на данни.*

6. *Гарантират се полезните взаимодействия с други програми и инициативи на ЕС относно компетентности/умения.*